

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Guzun Ion și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea recursului ordinar, prin care solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2022, declarat în propria cauză penală de către inculpatul

Roibu Andrei XXXX, născut la xxxxxxxx

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 14.11.2019 – 17.11.2021;

Instanța de apel: 14.12.2021 – 22.02.2022;

Instanța de recurs: 19.05.2022 – 13.10.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătorei Criuleni, sediul Central din 17 noiembrie 2021, Roibu Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) din Codul penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani.

Conform art. 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei aplicată în privința lui Roibu Andrei pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani, obligându-l pe acesta să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent și să participe la un program special de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent.

S-a încasat de la Roibu Andrei suma de 3124,42 (trei mii una sută douăzeci și patru, 42) lei MD cu titlu de prejudiciu material, în rest pretenția s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat de la Roibu Andrei suma de 20000,00 (douăzeci mii,00) lei MD cu titlu de prejudiciu moral, în rest pretenția s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat de la Roibu Andrei suma de 5000,00 (cinci mii,00) lei MD cu titlu de cheltuieli reale, necesare și rezonabile pentru asistență juridică, suportate de către partea civilă în acest caz.

S-a încasat de la Roibu Andrei în contul statului cheltuielile judiciare în mărime de 8473,00 (opt mii patru sute șaptezeci și trei,00) lei MD.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, la 02 ianuarie 2019, aproximativ la ora 17:00 min., cet. Roibu Andrei, aflându-se în stradă, în preajma gospodăriei cet. Corcimari Tamara, amplasată în s. xxxx, r-nul xxxx, din relații ostile anterior apărute i-a aplicat ultimei mai multe lovituri cu bâta peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 12 iunie 2019, vătămări corporale sub formă de fractură închisă a capului osului radial stâng, fără deplasarea fragmentelor; plăgi contuze în regiunea frontală pe stânga și în regiunea articulației cotului stâng partea antero-laterală, confirmate prin prezența cicatricilor la examinarea suplimentară, echimoză în jurul ochiului stâng. Leziunile corporale depistate au fost produse cu un corp contondent dur cu suprafața limitată de acțiune, inclusiv și cu o bâta de lemn, posibil în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță, în ansamblu, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie. Ținând cont de localizarea și caracterul leziunilor depistate se poate constata că, cet. Corcimari Tamara se afla față în față cu agresorul în momentul aplicării loviturilor.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul Roibu Andrei prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul să fie achitat cu respingerea acțiunii civile.

În motivarea cererii de apel a indicat că la materialele cauzei nu au fost anexate careva probe pertinente, concludente și utile, din care ar rezulta vina inculpatului, or învinuirea este bazată în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate, a martorilor acuzării, mai mult, martorii acuzării sânt persoane afiliate părții vătămate, care se află în relații ostile cu inculpatul, iar concluziile expertului nu coincid cu data comiterii faptei incriminate.

3.1. De asemenea, nefiind de acord cu sentința instanței de fond, apel a declarat și avocatul Valentin Cristea în numele părții vătămate Tamara Corcimari, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului Roibu Andrei să-i fie stabilită o perioadă de probațiune de 5 (cinci) ani, a încasa din contul inculpatului Roibu Andrei în beneficiul Tamarei Corcimari suma de 5306 (cinci mii trei sute șase) lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune și a încasa din contul

inculpatului Roibu Andrei în beneficiul Tamarei Corcimari suma de 30000 (treizeci mii) lei, cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral cauzat prin infracțiune.

În motivarea apelului a indicat că conform art. 1416 alin. (1) Cod civil, instanța de judecată, adoptând hotărârea cu privire la reparația prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat.

Reieșind din normele legale precitate, inculpatul Roibu Andrei urmează să repare prejudiciul material cauzat prin infracțiune, cheltuielile suportate de partea vătămată Corcimari Tamara pentru deplasare la ședințele de judecată, de la domiciliul său din satul xxxx r-nul xxxx la sediul instanței în or. xxxx, str. xxxx, nr. xx, or, aceasta a prezentat probele necesare și sunt întrunite condițiile răspunderii delictuale, există prejudiciul patrimonial - suma de 5306,00 (cinci mii trei sute șase) lei, constituită din suma de 3124,42 lei care reprezintă cheltuieli pentru medicamente, tratament, proceduri medicale, analize medicale și transport la medic și suma de 2181, 58 lei care reprezintă cheltuielile de transport pentru deplasare la sediul instanței pentru ședințele de judecată. De asemenea și suma de 5000 (cinci mii) lei (acceptată de instanță), achitată de partea civilă Corcimari Tamara în casa Cabinetului Avocatului „Cristea Valentin” pentru asistența juridică acordată în prezentul proces; există fapta ilicită - acțiunile intenționate ale lui Roibu Andrei de vătămare a sănătății părții vătămate Corcimari Tamara, dovedite în ședința de judecată și prin sentință; există raportul de cauzalitate - prejudiciul cauzat părții civile Corcimari Tamara este consecința faptei ilicite, cu vinovăție, comise de inculpatul Roibu Andrei; există vinovăția - fapta vinovată a inculpatului a fost dovedită în cadrul prezentului proces-penal, dovada fiind condamnarea acestuia prin sentința din 17.11.2021.

Din acest motiv, acțiunea civilă a părții vătămate și civile Corcimari Tamara în partea încasării prejudiciului material cauzat prin infracțiune, urma să fie admisă integral cu încasarea de la inculpatul Roibu Andrei în beneficiul Tamarei Corcimari a sumei de 5306 (cinci mii trei sute șase) lei, nu doar a sumei de 3124,42 lei.

Cât privește admiterea parțială a pretenției părții vătămate și civile Corcimari Tamara privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile infracționale ale inculpatului Roibu Andrei, apelantul a indicat că instanța de fond nu a apreciat obiectiv suferințele psihice suportate de către Corcimari Tamara și care continuă până în prezent.

Similar încasării prejudiciului material și la determinarea compensației pentru prejudiciul moral cauzat, instanța de fond s-a bazat doar pe prevederile art. 219 din Codul de procedură penală dar, concomitent legea aplicabilă soluționării acestui capăt

de cerere este și art. 1422 și art. 1423 din Codul Civil (în vigoare la data săvârșirii infracțiunii - 02.01.2019).

Astfel, potrivit normelor cuprinse la art. 219 alin. (4), cât și în normele cuprinse la art. 1423 din Codul Civil, se evidențiază că, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată i-a în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc. Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Din circumstanțele stabilite în ședința de judecată a rezultat, că inculpatul Roibu Andrei a acționat cu intenție directă de a cauza leziuni corporale părții vătămate sau chiar moartea; a selectat un timp, când vizibilitatea era redusă, iar în preajmă nu erau trecători și a lovit victima cu o bâtă din lemn, cu scopul de a se răzbuna, dorindu-și survenirea consecințelor prejudiciabile. Ca urmare, partea vătămată Corcimari Tamara a suferit dureri fizice și psihice, care continuă până în prezent. Astfel, suma de 30000 (treizeci mii) lei în calitate de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat, nu este suficientă pentru a atenua suferințele psihice și fizice provocate de inculpat și nu poate aduce satisfacție pentru partea vătămată, dar, având în vedere jurisprudența națională și a Curții Europene privind cuantumul acestei categorii de despăgubiri, această sumă poate compensa parțial prejudiciul cauzat și poate aduce o anumită satisfacție părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2022, au fost admise apelurile declarate de către inculpat și avocatul Valentin Cristea în numele părții vătămate, sentința casată parțial, inclusiv din oficiu conform art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Procesul penal în privința lui Roibu Andrei, pe art. 152 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în temeiul art. 2 a Legii nr. 243 din data de 24 decembrie 2021, privind Amnistia în legătură cu Aniversarea a XXX-a de la Proclamarea Independenței Republicii Moldova, cu liberarea acestuia de răspundere penală.

S-a încasat din contul inculpatului Andrei Roibu în beneficiul părții vătămate Tamara Corcimari, suma de 2181,58 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

Celelalte dispoziții ale sentinței, au fost menținute fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a conchis că, audiind participanții la proces, cercetând probele administrate de instanța de fond și

apreciindu-le din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate a primei instanțe în raport cu motivele apelurilor declarate, călăuzindu-se de intima convingere, a ajuns la concluzia de a admite, inclusiv și din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) din Codul de procedură penală, apelurile declarate cu casarea inclusiv din oficiu a sentinței și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din următoarele considerente.

Deși, potrivit cerințelor apelului inculpatului s-a solicitat achitarea inculpatului, iar potrivit apelului părții vătămate s-a solicitat aplicarea unei pedepse mai aspre cu admiterea integrală a acțiunii civile, instanța de apel a casat sentința inclusiv din oficiu, or, speței îi este aplicabilă instituția amnistiei.

Fiind audiat în ședința instanței de apel inculpatul a concretizat că nu recunoaște vina, dar, prin cerere scrisă personal de inculpat, dar și de apărător, s-a solicitat aplicarea amnistiei.

Instanța de apel analizând și apreciind declarațiile inculpatului prin prisma prevederilor art. 101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenței și utilității lor le-a apreciat ca nefiind veridice, or inculpatul a oferit astfel de declarații cu scopul de a induce în eroare instanța, mai mult, declarațiile oferite de inculpat se combat prin probele ce vor fi analizate.

Aferent declarațiilor inculpatului oferite în ședința instanței de apel, instanța de apel a considerat că, vina acestuia în comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat se mai probează prin declarațiile părții vătămate Corcimari Tamara, a declarațiilor martorului Corcimari Mihail și a martorului minor xxxx, de asemenea și prin declarațiile martorilor din partea apărării și anume Roibu Iulia și Roibu Oleg.

Subsecvent, instanța de apel a reținut că vina inculpatului a fost probată și prin sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale cum ar fi procesul-verbal de cercetare la fața locului din data de 28.01.2019 și prin raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 12.06.2019.

Instanța de apel, analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenței și utilității lor le-a apreciat ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură, fiind pertinente, concludente și utile, care coroborează între ele, dar și cu declarațiile părții vătămate, dar și a martorilor, care fiind cumulate indubitabil indică că acțiunile inculpatului Roibu Andrei se încadrează în baza art. 152 alin (1) din Codul penal, vătămarea intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art. 151 din Codul penal, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.

Conform art. 389 alin. (4) pct. 2) din Codul de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal și în cazurile prevăzute în art. 89 alin. (2) lit. a), b), c), e), f) și g) din Codul penal.

În continuare, potrivit art. 107 alin. (1) și alin. (2) din Codul penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

Sub acest aspect, instanța de apel a atestat că la data de 24 decembrie 2021, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind Amnistia în legătură cu Aniversarea a XXX-a de la Proclamarea Independenței Republicii Moldova. Legea nominalizată a fost publicată în Monitorul Oficial la data de 31 decembrie 2021, intrând în vigoare de la această dată.

În acest context, instanța de apel a notat că deși, inculpatul Roibu Andrei, nu și-a recunoscut vina integral în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) din Codul penal, în ședința instanței de apel acesta a solicitat aplicarea actului de amnistie care în opinia instanței îi este aplicabil. Or, s-a constatat că la cazul dedus judecății sunt întrunite condițiile stabilite de art. 1 și art. 2 a Legii nr. 243 privind Amnistia în legătură cu Aniversarea a XXX-a de la Proclamarea Independenței Republicii Moldova.

Din aceste considerente, faptele incriminate ce țin de infracțiunea prevăzută la art. 152 alin. (1) din Codul penal, cât și persoana inculpatului cad sub incidența Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la Proclamarea Independenței Republicii Moldova, iar temeiuri pentru neaplicare a actului de amnistie, instanța de apel nu a stabilit.

În continuare, cu referire la argumentele avocatului Valentin Cristea în numele părții vătămate instanța de apel a enunțat următoarele.

Potrivit materialelor cauzei penale, partea civilă, Corcimari Tamara a solicitat încasarea de la inculpat a prejudiciului material în mărime de 5306,86 lei MD, a prejudiciului moral în mărime de 30000,00 lei MD și cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 5000,00 lei MD.

Cât privește compensarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, instanța de apel a reiterat că în suma de 5306,86 lei MD pe care o pretinde partea vătămată de la inculpat, s-au inclus cheltuielile suportate pentru tratamentul și îngrijire, care formează cheltuieli pentru medicamentele prescrise de medici, proceduri de diagnosticare și analize, cheltuieli suportate pentru xerox și transport pentru a se deplasa la medic, care în ansamblu au fost suportate pentru tratamentul și îngrijirea ei, în sumă de 3124,42 lei MD, dar și cheltuieli de transport suportate pentru

a se prezenta în ședințele de judecată stabilite de instanța de judecată pe marginea acestui caz, în mărime de 2181,58 lei MD.

La caz, instanța de apel a reținut că cheltuielile de transport suportate de către o parte vătămată în cadrul unui proces penal, pentru a se deplasa la instanța de judecată, urmează a fi încasate de la inculpat, or aceste cheltuieli urmează a fi privite ca cheltuieli de judecată, pe care partea vătămată le-a suportat ca rezultat al faptei ilicite a inculpatului, dar și în vederea reparării prejudiciului, circumstanțe care vizează dreptul la un proces echitabil.

Astfel, aferent prejudiciului material rezultat din cheltuielile suportate de către aceasta pentru tratament și îngrijire, încasate de prima instanță, instanța de apel a dispus și încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a cheltuielilor suferite în legătură cu prezentarea părții vătămate la instanță, în mărime de 2181,58 lei.

Cu privire la pretenția privind repararea prejudiciului moral în mărime de 30000,00 lei MD, instanța de apel a indicat că potrivit art. 219 alin. (2) pct. 4) din Codul de procedură penală, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Astfel, ținând cont de prevederile legale nominalizate supra, instanța de apel a reținut că, prima instanță întemeiat, motivat și proporțional a stabilit că suma de 20000,00 (douăzeci mii,00) lei MD este o compensație echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat părții civile Corcimari Tamara.

În partea ce ține de solicitarea avocatului Valentin Cristea în numele părții vătămate Tamara Corcimari, cu privire la stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse mai aspre, instanța de apel le-a respins, or în speță urmează a fi aplicat actul de amnistie, circumstanțe care generează liberarea inculpatului de pedeapsa penală.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Andrei Roibu care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, în partea menținerii fără modificări a celorlalte dispoziții ale sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri prin care acțiunea civilă înaintată de Tamara Corcimari să fie respinsă.

În susținerea celor solicitate, recurentul invocă faptul că odată cu încetarea procesului penal în urma aplicării amnistiei, inculpatul a fost liberat de executarea pedepsei penale și totodată de executarea dispozițiilor sentinței privind acțiunea civilă. Or, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale, a executării penale, precum și a altor consecințe ale condamnării.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului declarat, se reține că recurentul invocă temeiul pentru recurs stipulat la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

În esență, criticele recurentului se axează pe ideea că, odată cu încetarea procesului penal în urma aplicării amnistiei, inculpatul a fost liberat de executarea pedepsei penale și totodată de executarea dispozițiilor sentinței privind acțiunea civilă. Or, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale, a executării penale, precum și a altor consecințe ale condamnării.

Alegațiile inculpatului menționate supra, Colegiul penal le respinge ca neîntemeiate din următoarele considerente.

Instanța de apel, făcând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, a ajuns la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Roibu Andrei în baza art. 152 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel apreciind ca fiind întrunite condițiile legale, instituite prin Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia, a dispus încetarea procesului penal în privința lui Roibu Andrei conform prevederilor legii menționate, pentru învinuirea înaintată în baza art. 152 alin. (1) Cod penal.

În acest sens, Colegiul penal ține să menționeze că, conform art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal și în cazurile prevăzute în art. 89 alin. (2) lit. a), b), c), e), f) și g) Cod penal.

Potrivit prevederile art. 107 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. *Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.*

Astfel, faptul că în cazul din speță au fost întrunite condițiile stabilite pentru aplicarea instituției amnistiei față de inculpatul Roibu Andrei, nu-l absolvă pe ultimul

de obligația de a repara prejudiciul cauzat părții vătămate prin acțiunile infracționale comise față de aceasta. Or, amnistia este actul care are ca efect doar înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, și nu achitarea inculpatului.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că, temeiul invocat de către recurent nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2022, în propria cauză penală de către inculpatul *Roibu Andrei XXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **11 noiembrie 2022**.

Președinte:

Timofti Vladimir

Judecători:

Guzun Ion

Cobzac Elena